

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 666/2013-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., N., zastúpeného advokátom JUDr. L. L., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 172/2009 a jeho rozsudkom zo 7. júla 2011, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 370/2011 a jeho rozsudkom z 25. januára 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 68/2012 a jeho uznesením z 26. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2013 doručená sťažnosť M. K., N. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 172/2009 a jeho rozsudkom zo 7. júla 2011, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 370/2011 a jeho rozsudkom z 25. januára 2012 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 68/2012 a jeho uznesením z 26. februára 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 172/2009 sa Ing. arch. C. T., B. (ďalej len „žalobca“), žalobou z 29. mája 2009 a jej zmenou z 29. júna 2009 domáhal proti sťažovateľovi zaplattenia sumy 4 056,10 € [pôvodne 94 724 Kč (českých korún, pozn.)] s príslušenstvom.

Žalobca žalobu odôvodnil okrem iného najmä tým, že na základe kúpnej zmluvy z 21. septembra 2007 uzavretej na jednej strane medzi K. K., V. P., žalobcom a sťažovateľom (spolu ďalej len „predávajúci“) a na strane druhej P. M. (ďalej len „kupujúci“) o predaji rekreačnej motorovej plachetnice (ďalej len „lod“), podľa tvrdenia žalobcu v podielovom spoluvlastníctve každého z predávajúcich v podiele vo veľkosti 25 % z celku, jeho podiel na celkovej kúpnej cene v sume 800 000 Kč po odpočítaní nákladu (poplatku) spojeného so státím lode v prístave v sume 23 000 Kč mal predstavovať sumu 194 250 Kč. Napriek tomu sťažovateľ, ktorý kúpnu cenu od kupujúceho prevzal, žalobcovi zaplatil len sumu 99 526 Kč. Žalobou žalovaná suma (pôvodne 94 724 Kč) tak podľa tvrdenia žalobcu predstavuje zostatok jeho podielu na celkovej kúpnej cene.

Sťažovateľ okrem toho, že popieral spoluvlastnícky podiel žalobcu na lodi vo veľkosti 25 % z celku, resp. tvrdil, že tento spoluvlastnícky podiel predstavoval iba 14,9712 % z celku, v rámci obrany tiež uplatnil proti žalobcovi svoju údajnú vzájomnú pohľadávku na započítanie [zodpovedajúcu nákladu (poplatku) za státie lode v prístave v období od 1. apríla 2006 do 31. júla 2007, ktorý mal sťažovateľ za žalobcu zaplatiť V. P., pozn.] v sume 600 € z titulu bezdôvodného obohatenia.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 172/2009 zo 7. júla 2011 žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel a zároveň v súvislosti so sťažovateľom uplatnenou vzájomnou pohľadávkou proti žalobcovi rozhodol tak, že „*Protinávrh... o zaplatenie 600, - EUR sa zamietá*“.

Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 172/2009 zo 7. júla 2011 v zmysle ustanovení § 201 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej aj „OSP“) riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 370/2011 z 25. januára 2012 okrem iného tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, ako vecne správny potvrdil a v časti výroku týkajúceho sa „... *protinávru... o zaplatenie 600, - €*“, resp. v zamietajúcej časti, zrušil.

Následne sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 370/2011 z 25. januára 2012 podal v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP riadne a včas dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok. Najvyšší (dovolačí) súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 68/2012 z 26. februára 2013 dovolaním sťažovateľa napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Podľa zistenia ústavného súdu označené uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi, resp. právnenému zástupcovi sťažovateľa, doručené 9. apríla 2013.

Právny zástupca sťažovateľa namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného ústavou a listinou a práva na spravodlivé konanie odôvodňuje okrem iného najmä takto:

«... 1. v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k vade uvedenej v § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku:

Súd prvého stupňa svoj rozsudok... neodôvodnil riadne a týmto postupom bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Skutková časť odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nespĺňa požiadavky ustanovené v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku... vôbec nevypovedá o tom, čo

vlastne a na poklade ktorých vykonaných dôkazov okresný súd po skutkovej stránke zistil, prečo niektorým dôkazným prostriedkom uveril, prisúdil im vierohodnosť, prečo z iných zase nemohol čerpať informácie nevyhnutné pre zistenie skutkového stavu veci... zisteniam nepredchádza žiadne hodnotenie dôkazov a súd prvého stupňa po púhom opisom obsahu vykonaných dôkazov bez ďalšieho prikročil k svojim právnym záverom...

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa neobsahuje dostatočné právne posúdenia predmetnej veci.

Rozsudok súdu prvého stupňa obsahuje iba púhy odpis ustanovení Občianskeho zákonníka, chýbajú však právne úvahy súdu prvého stupňa, ktoré ho viedli k jeho rozhodnutiu a ktoré sú podľa ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku podstatnou náležitosťou odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Úplne chýbajú dôvody, prečo citované ustanovenia Občianskeho zákonníka boli aplikované...

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku vôbec nevyporiadal ani s prejavom sťažovateľa na započítanie sumy 600 € (neodôvodnil na základe akého skutkového, z ktorého právneho dôvodu a podľa ktorého právneho predpisu zamietol tento prejav žalovaného).

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku nijako nezdôvodnil, prečo nebolo možné v predmetnej veci použiť judikáty, ktoré mu predložil sťažovateľ...

2. Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam:

Súd prvého stupňa vzal do úvahy aj také skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, pričom svoje rozhodnutie oprel o tieto skutočnosti:

- Skutkové zistenia súdu prvého stupňa, podľa ktorých: „Zo Zmluvy o hospodárení so spoločnou vecou zo dňa 01. 01. 1998 súd zistil, že zmluvné strany... sa dohodli v bode I., že sú podielovými spoluvlastníkmi plavidla K...“, „Zo Zmluvy o hospodárení so spoločnou vecou zo dňa 21. 06. 2001 súd zistil, že zmluvné strany... sa dohodli v bode I., že sú podielovými spoluvlastníkmi plavidla K...“ je v príkrom rozpore s textom bodu I. týchto zmlúv.

Bod I. „Zmluvy o hospodárení so spoločnou vecou“ zo dňa 01. 01. 1998 a bod I. Zmluvy o hospodárení so spoločnou vecou zo dňa 21. 06. 2001 sú totožné a znejú: „Zmluvné strany sú podielovými spoluvlastníkmi plavidla..., pričom ich spoluvlastnícke

podieľy sú rovnaké.“. Tento text neobsahuje žiadny výraz, ktorého by bolo možné vyvodíť dohodu účastníkom tejto zmluvy o určení výšok ich spoluvlastníckych podielov...

- Ani ďalšie skutkové zistenie súdu prvého stupňa, že „Z výpovede navrhovateľa súd zistil... V roku 2007 sa rozhodli loď predať, po predaji každý očakával vyplatenie podielu vo výške 1/4.“ nevyplýva z vykonaného dokazovania. Je to iba tvrdenie žalobcu. Z výpovede svedka pána P. a sťažovateľa plyní, že toto očakával iba žalobca...

... Z výpovedí svedkov vôbec nevyplýva, že spoluvlastnícke podieľy týchto osôb boli rovnaké. Naopak, tieto výpovede svedčia o opak.

Súd prvého stupňa neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov účastníkov (tieto skutočnosti sú významné pre rozhodnutie v predmetnej veci)...

3. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie v podstate založil na tomto závere: „V roku 1998 loď dostala registračné číslo (technické osvedčenie námorného úradu MDPT SR), čím podľa názoru súdu konzorcium zaniklo. Dňa 21.06.2001 uzatvorili zmluvné strany navrhovateľ, odporca, K. K. a V. P. zmluvu o hospodárení so spoločnou vecou, kde v bode I. je uvedené, že sú podieloví spoluvlastníci plavidla..., pričom ich spoluvlastnícke podieľy sú rovnaké... Podľa názoru súdu tak uzatvorili zmluvu novú, nakoľko predchádzajúca zmluva (o založení konzorcia splnením účelu na základe ktorého vznikla) zanikla a dohodou stanovili jednotlivé podieľy účastníkov zmluvy - podieľy sú rovnaké“. Súd prvého stupňa vyslovil aj to, pohľadávka sťažovateľa na vydanie bez dôvodného obohatenia voči žalobcovi je premlčaná...

1. ... aj v odvolacom konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, keď mu postupom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom...

... Rozsudok odvolacieho súdu nezodpovedá § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku... Odvolací súd... vo svojom rozsudku nezaujal stanovisko, či súd prvého stupňa dôkazy hodnotil správne a dostatočne alebo nie... vôbec nereagoval ani na ďalšie argumenty...

Odvolací súd aj tým odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, že nepostupoval podľa ustanovenia § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

2. Konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci:

Dodatok č. 9 odvolací súd hodnotil odlišným spôsobom, ako súd prvého stupňa bez toho, aby dokazovanie zopakoval alebo ho doplnil, prípadne aby si zopakovaním alebo vykonaním ďalších navrhovaných dôkazov zadovážil dostatočný podklad pre svoje vlastné skutkové zistenie. Ak sa odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa, na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, musel dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku sám opakovať alebo ho i doplniť... Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o dôvodnosti žaloby, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa...

Odvolací súd obdobne postupoval aj pri rozhodovaní o započítacej námietke sťažovateľa. Súd prvého stupňa túto námietku sťažovateľa kvalifikoval ako protinávrh a „ako premlčaný“ zamietol... Odvolací súd - bez toho, aby opakoval alebo doplnil dokazovanie - vyslovil, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno (sťažovateľ nepreukázal, že túto sumu zaplatil pánovi Ing. P.), preto táto námietka je neopodstatnená.

3. Rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci:

Sťažovateľ aj tento svoj názor podrobne odôvodnil a poukázal na rozhodovaciu prax všeobecných súdov...

Sťažovateľ svoje dovolanie... odôvodnil tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci...

... Dovolací súd sa vôbec nezaoberal s ďalšími námietkami uplatnenými v dovolaní sťažovateľa...

Dovolací súd vytkol odvolaciemu súdu iba jednu vadu (prekvapujúce rozhodnutie o návrh sťažovateľa na započítanie). Tým dovolací súd vytvoril pre sťažovateľa stav právnej neistoty. Sťažovateľ, nakoľko na svoje námietky a argumenty uplatnené v konaní pred súdom prvého stupňa, v odvolacom konaní a v jeho dovolaní nedostal žiadnu odpoveď, nemôže vedieť, či jeho námietky a argumenty sú opodstatnené alebo nie.

Pre odvolací súd záväzný len právny názor uvedený v uznesení dovolacieho súdu. Za tohto stavu nie je žiadny predpoklad, že odvolací súd v merite veci rozhodne inak. Ak odvolací súd odstráni tú jednu vadu vytknutú dovolacím súdom, nevysporiada s odvolacími dôvodmi sťažovateľa a opäť potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa, sťažovateľ bude nútený opätovne podať dovolanie, dôjde k zbytočným prieťahom v konaní.

Z vyššie uvedených dôvodov sťažovateľ má za to, že dovolací súd, tým že neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne a s každým z dovolacích dôvodov uplatnených sťažovateľom v rozpore s účelom a zmyslom dovolania nevysporiadal, neumožnil sťažovateľovi reálny prístup k súdu a svojím postupom súdnu ochranu sťažovateľovi poskytol iba formalisticky. Tým - napriek tomu, že uznesením dovolacieho súdu nebolo konanie vo veci samej ukončené - boli porušené práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenia čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Právne závery, ktorými súd prvého stupňa a odvolací súd opodstatnenosť žaloby žalobcu odôvodnili, sú zjavne arbitrárne. Súd prvého stupňa a svojím potvrdzujúcim rozsudkom aj odvolací súd tak odchyľili od právnych prepisov, ktoré sa vzťahujú na právne pomery účastníkov združenia a na majetok získaný výkonom spoločnej činnosti združenia, že zásadne popreli ich účel, podstatu a zmysel...»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí tejto sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 07. 07. 2011 spis. zn. 6 C 172/09-112, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 01. 2012 spis. zn. 4 Co 370/2011-151 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 02. 2013 spis. zn. Cdo 68/2012 (správne má byť 7 Cdo 68/2012, pozn.) porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 02. 2013 spis. zn. Cdo 68/2012 (správne má byť 7 Cdo 68/2012, pozn.) sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 172/2009 a jeho rozsudkom zo 7. júla 2011, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 370/2011 a jeho rozsudkom z 25. januára 2012 a postupom

najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 68/2012 a jeho uznesením z 26. februára 2013.

Sťažovateľ okrem iného v prvom rade uvádza, že označené všeobecné súdy sa v napadnutých rozhodnutiach nevysporiadali so skutočnosťami a okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie, napadnuté rozhodnutia nie sú riadne a vyčerpávajúco odôvodnené, dôsledkom čoho mu ako účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP], pričom namietané konanie krajského súdu je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP].

Súčasne sťažovateľ vyjadruje svoje presvedčenie, že okresný súd a následne aj krajský súd na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec aj nesprávne právne posúdili, keď ustálili, že spoluvlastnícky podiel žalobcu na predanej lodi predstavoval 25 %, t. j. 1/4 k celku, v dôsledku čoho dospeli k záveru, že podiel žalobcu na celkovej kúpnej cene v sume 800 000 Kč po odpočítaní nákladu (poplatku) spojeného so státím lode v prístave v sume 23 000 Kč predstavuje sumu 194 250 Kč, a keďže sťažovateľ, ktorý kúpnu cenu od kupujúceho prevzal, žalobcovi zaplatil iba sumu 99 526 Kč, žalobe o zaplatenie jeho zvyšku v sume 4 056,10 € (pôvodne 94 724 Kč) s príslušenstvom vyhovel.

V súvislosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľ najmä namieta, že najvyšší súd zrušil označený rozsudok krajského súdu iba z dôvodu jeho (jedného) procesného pochybenia týkajúceho sa sťažovateľom uplatnenej vzájomnej pohľadávky v sume 600 € na započítanie (krajský súd sťažovateľa nepoučil o jeho dôkaznej povinnosti v zmysle ustanovenia § 120 ods. 4 OSP, a tak mu nedal možnosť predložiť ani označiť dôkazné prostriedky na účely preukázania jeho tvrdenia o existencii tejto pohľadávky, pozn.), avšak s ostatnými (ďalšími) námietkami sťažovateľa vznesenými v dovolaní sa najvyšší súd už nevysporiadal. Podľa názoru sťažovateľa za týchto okolností nie je predpoklad, že by krajský súd po odstránení tejto jedinej procesnej vady vytknutej najvyšším súdom v napadnutom uznesení (pozri už uvedené) rozhodol vo veci samej inak,

dôsledkom čoho sťažovateľ bude zrejme nútený využiť možnosť podania dovolania opakovane, čím dôjde k zbytočným prietahom v konaní.

Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým podotýka, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 172/2009 a jeho rozsudkom zo 7. júla 2011

Pokiaľ ide o namietaný postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 172/2009 a jeho rozsudok zo 7. júla 2011, ústavný súd podotýka, že vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, t. j. základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, k porušeniu ktorých malo dôjsť najmä tým, že okresný súd svojím postupom mal sťažovateľovi odňať možnosť konať pred súdom, na základe vykonaných dôkazov mal dospieť k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon mal vec aj nesprávne právne posúdiť, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej práv.

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že označené rozhodnutie okresného súdu bolo na základe využitia odvolania sťažovateľom v zmysle ustanovení § 201 a nasl. OSP preskúmané krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 370/2011. Na základe sťažovateľom podaného odvolania sa tak krajský súd v rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia odvolacieho súdu musel v podstate vyrovnať s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, aké sťažovateľ proti rozhodnutiu okresného súdu uvádza v konaní pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k postupu okresnému súdu a jeho rozhodnutiu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 370/2011 a jeho rozsudkom z 25. januára 2012

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 39/03) sa ochrana základnému právu poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajského súdu) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo sťažnosti a z jej príloh je zrejmé, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 4 Co 370/2011 z 25. januára 2012 bol zrušený uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 68/2012 z 26. februára 2013 ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Z toho vyplýva, že sťažnosť proti takto zrušenému rozhodnutiu je zjavne neopodstatnená, pretože

napadnutý rozsudok krajského súdu objektívne prestal existovať predtým, než sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (proti postupu a rozhodnutiu krajského súdu) už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 68/2012 a jeho uznesením z 26. februára 2013

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Sťažnosť ústavnému súdu teda možno podať len vtedy, keď boli pred jej podaním vyčerpané všetky prostriedky, ktoré zákon na ochranu práv poskytuje. Takým prostriedkom sa podľa ustanovenia § 53 zákona o ústavnom súde rozumie riadny opravný prostriedok, mimoriadny opravný prostriedok, výmúc návrh na obnovu konania a iný právny prostriedok, ktoré sťažovateľovi zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytuje.

Ústavný súd tak pridŕžiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) je „výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 195/2010).

Aj keď je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z formálneho hľadiska právoplatným rozhodnutím, nejde však o rozhodnutie, ktorým by konanie skončilo, ale rozhodnutie, ktorým bol rozsudok krajského súdu zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Konanie v právnej veci žaloby o zaplatenie sumy 4 056,10 € s príslušenstvom,

ktorého predmetom je aj sťažovateľom v rámci jeho obrany uplatnená vzájomná pohľadávka v sume 600 € na započítanie, sa tak napadnutým rozhodnutím ešte meritórne neskončilo. Sťažovateľ tak bude mať naďalej možnosť uplatniť si svoje práva v súdnom konaní medzi ním a žalobcom, ktoré ďalej prebieha.

Inými slovami, v danom prípade je ústavná sťažnosť nedôvodná, resp. predčasná, pretože smeruje proti zrušujúcemu rozhodnutiu najvyššieho súdu, ktoré treba považovať za procesné rozhodnutie nemajúce charakter rozhodnutia „konečného“. Podľa zistenia ústavného súdu v tomto čase konanie vo veci samej pokračuje na krajskom súde a je vedené pod sp. zn. 4 Co 238/2013. Až po jeho ukončení a vydaní rozhodnutia krajským súdom vo veci samej (ako aj po využití možnosti podať mimoriadne opravné prostriedky) bude mať sťažovateľ možnosť uplatniť ochranu svojich práv podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však zároveň je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne opravných konaniach (IV. ÚS 322/09). V danom prípade ústavný súd nezistil, že by boli podmienky uvedených výnimiek splnené.

Ústavný súd preto vzhľadom na princíp subsidiarity svojej právomoci vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj na svoju doterajšiu rozhodovaciu prax sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti (proti postupu a rozhodnutiu najvyššieho súdu) pri predbežnom prerokovaní

odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení označeného uznesenia najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o trovách konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013